VERKLARING VAN VERHOOR VAN GETUIGE-DESKUNDIGE

Naam: Bob de Wit
Geboortedatum: 30 maart 1957
Geboorteplaats: Rotterdam
Beroep: academisch strateeg

De getuige-deskundige heeft het volgende verklaard:

Ik zit hier op persoonlijke titel. Dat heeft te maken met de omgeving waarin ik opereer. Ik doe dit uit verantwoordelijkheidsgevoel naar de maatschappij en naar volgende generaties. Ik voel mij als wetenschapper verantwoordelijk voor de volgende generaties. Ik vind dat ik vanuit mijn kennis en positie verplicht ben om een bijdrage te leveren aan de maatschappij. Ik ben van mening dat iedereen die bevoorrecht is door deze maatschappij, deze verantwoordelijkheid zou moeten nemen.

Ik verdeel mijn tijd over twee hoofdactiviteiten. Een is wetenschap. De andere is de praktijk. Als strateeg filter ik uit het bombardement van signalen dat wij binnenkrijgen uit het leven van alledag, de signalen die de toekomst gaan bepalen.
Zes jaar gelden ben ik mij gaan toeleggen op biotechnologie en digitale technologie. De gevolgen daarvan zijn veel verregaander dan de meeste mensen denken. In 2016 of 2017 heb ik een oratie gehouden op de Nyenrode business universiteit die heette "Aan de vooravond van een maatschappelijke revolutie." Ik verwacht dat er een maatschappelijke revolutie aankomt die altijd plaatsvindt op weg naar een volgende *society* (samenleving), in dit geval wat ik noem *Society 4.0.*

Ik zal nu een opsomming geven van drie maatschappijvormen die hebben bestaan in het verleden.
De eerste daarvan is het feodale tijdperk, toen Nederland onderdeel was van een feodale maatschappij (*society 1.0)*, waarbij de macht in handen was van landeigenaren.
Daarna is Nederland veranderd in een handelsmaatschappij (*society 2.0)*. Dat betekent dat de grootste economische output kwam van handelsactiviteit. Er heeft toen een transitie plaatsgevonden van een feodaal tijdperk naar een republiek.
Vervolgens heeft er een transitie plaatsgevonden naar het industriële tijdperk (*society 3.0)* als gevolg van de uitvinding van de machine in 1764. Dit was een door stoom aangedreven spinnenwiel genaamd Spinning Jenny. In het industriële tijdperk werd de economische output van massaproductie groter dan die van handel. In deze periode was het voor het eerst mogelijk om te streven naar volledige werkgelegenheid. Als gevolg daarvan veranderde Nederland van een republiek in een democratie. Dit was een nieuwe maatschappijvorm. In deze tijd waren er veel filosofen actief die nadachten over de manier waarop de nieuwe maatschappij moest worden vormgegeven. Ons huidige systeem van partijdemocratie is zo vormgegeven dat mensen stemmen op partijen. Die bevinden zich op het politiek spectrum links of rechts, waarbij links het belang van arbeid vertegenwoordigt en rechts het belang van het kapitaal.

De transitie van het ene tijdperk naar het andere is niet abrupt. Dit gebeurt geleidelijk. Ik noem die transitieperiode een vacuüm. Het is niet altijd duidelijk voor mensen dat er sprake is van een transitie. De vacuüms zijn onrustige en onduidelijke tijden. Er zijn mensen die snel naar het volgende tijdperk willen. Er zijn ook mensen die er belangen bij hebben om zaken bij het oude te laten. Dit leidt tot onrust omdat mensen niet altijd meteen begrijpen dat en waarom er een transitie plaatsvindt.
Ik geef u een voorbeeld. In het feodale tijdperk draaide de maatschappij om landeigenaarschap. De landeigenaren kozen een koning uit, die de baas was. In het handelstijdperk werd handel steeds belangrijker. Omdat de landeigenaren belang hadden bij het feodale systeem, waren zij de laatste die

inzagen dat de maatschappij veranderde van vorm. Het is over het algemeen altijd zo dat mensen die belang hebben bij de oude maatschappijvorm, de transitie proberen tegen te houden.

Zoals hierboven gezegd ben ik ervan overtuigd dat er opnieuw een verandering van maatschappijvorm aankomt. Toen begin maart 2020 de lockdown werd aangekondigd, herkende ik dat als het begin van het nieuwe tijdperk. Dit was een kantelpunt. Ik zag dit als het begin van een nieuwe samenleving. Dit is de manier waarop ik tegen deze kwestie aankijk. Ik heb geen politiek perspectief.

Wij bevinden ons nu in het vacuüm tussen *society 3.0* en *society 4.0*. Ik ken de geschiedenis; ik heb gezien hoe dit in het verleden gegaan is, en ik herken dit als een transitieperiode. We weten dat dit altijd gepaard gaat met maatschappelijke stress en onrust. Er breekt een periode aan van een aantal jaar waarin we met elkaar een nieuwe maatschappij moeten gaan vormgeven.

Ik ben meteen een analyse gaan maken van oversterftecijfers om te checken of mijn aanname klopte. De WHO had aangegeven dat er door de coronacrisis een mortaliteit zou zijn van 3,4% van de gehele wereldbevolking. Dat betekent dat het coronavirus als een A-virus werd gecategoriseerd. Dit is de ernstigste categorie van virussen. Ik ben toen de oversterftecijfers gaan berekenen samen net mijn collega, hoogleraar Bo van der Rhee. Dit omdat ik dit onderzoek wilde uitvoeren met iemand die in zijn vak de absolute top is. Met hem heb ik een aantal publicaties gedaan. Wij zijn uitgegaan van de cijfers van het CBS. Dit omdat de gepubliceerde cijfers van het RIVM en de GGD's niet de noodzakelijke betrouwbaarheid en wetenschappelijke verantwoordelijkheid hadden. Wat de GGD's en het RIVM publiceerden was wetenschappelijk onbetrouwbaar. De cijfers van het CBS zijn wetenschappelijk wel betrouwbaar.
Wij hebben alle sterftecijfers van het CBS bekeken vanaf 2015 tot op heden. Dit is belangrijk omdat er altijd seizoenverschillen zijn, en over de jaren heen zijn er altijd factoren die bijdragen aan sterftecijfers. Er zijn ieder jaar periodes van ondersterfte en periodes van oversterfte. In 2018 was er sprake van een griepvirus dat oversterfte veroorzaakte. Ook hittegolven leiden regelmatig tot oversterfte.
We hebben twee vergelijkingen gemaakt. We hebben het gemiddelde sterftecijfer vergeleken van 2015-2019 ten opzichte van het sterftecijfer van 2020. Ook hebben wij de sterftecijfers van 2018 en de sterftecijfers van 2020 vergeleken. Op deze manier konden wij erachter komen hoeveel ernstiger COVID-19 is dan griep. Wanneer men cijfers publiceert zonder de context erbij te geven, weet men nog steeds niet hoe ernstig iets is. Wij zagen al snel dat de bewering van de WHO dat 3,4% van de bevolking zou overlijden, niet klopte.

In het voorjaar was er sprake van een oversterftegolf. Dit was ook het geval in het voorjaar van 2018. Wij hebben die cijfers vergeleken. In 2020 was er in de leeftijdscategorie tot 65 jaar sprake van ondersterfte. Dat betekent dus dat er in 2020 minder mensen zijn overleden dan gemiddeld overlijden. De ondersterfte bedroeg 0.0026%. De leeftijdscategorieën zijn relevant, omdat dit gevolgen heeft voor de maatregelen die men treft. Wanneer een virus rondwaart onder jongeren, leidt dit niet tot extra sterfte.
In de categorie van 65-80 jaar was er sprake van een oversterfte van 0.064%. Het gaat hier om mensen met onderliggende kwalen. Deze onderliggende kwalen hebben hun immuunsysteem verzwakt. Onder normale omstandigheden is het immuunsysteem in staat met virussen om te gaan, behalve als het gaat om een A-virus. Dan kunnen ook gezonde mensen overlijden. Dat is met COVID-19 niet het geval. De WHO heeft dit later ook toegegeven en het coronavirus verwijderd van de lijst A.
Vervolgens hebben wij gekeken naar de categorie 80+ jaar. Hier was sprake van een oversterfte van 0.37%. In deze categorie heeft dat te maken met een verouderd immuunsysteem. Een groot deel hiervan bleek in verpleeghuizen en andere zorginstellingen te wonen.
Vervolgens hebben wij gecorrigeerd voor de verandering van bevolkingsopbouw; er is namelijk sprake

van vergrijzing. Als er vergrijzing is, overlijden er logischerwijs meer mensen. Hiervoor hebben wij onze cijfers gecorrigeerd.
De conclusies van ons onderzoek zijn als volgt:

1. Er is dit jaar sprake van oversterfte. Oversterfte in de tweede golf wordt geschat op 3900, in de eerste golf (t/m juni) op "iets meer dan tienduizend." Dit komt neer op een totaal van 14.000. Dit zal nog gaan toenemen in de laatste weken van het jaar naar ongeveer 15.000-16.000.
2. De oversterfte zit niet in de leeftijdscategorie 0-65 jaar. Er is in totaal geen oversterfte in deze categorie dit jaar. Hooguit zijn er mensen iets eerder overleden.
3. De oversterfte valt voor een groot deel te verklaren door vergrijzing. Ongeveer twee derde van de oversterfte valt te verklaren door een grotere groep 80 plussers in 2020.

Voor de precieze cijfers verwijs ik u naar het bijgevoegde rapport.

Wanneer men kijkt naar de cijfers zou men zeggen dat men maatregelen zou moeten treffen die gericht zijn op het beschermen van kwetsbare groepen (mensen met onderliggend lijden en mensen van 80 jaar en ouder). Het is echter mijn observatie dat op zaken zoals beschermingsmiddelen voor zorgpersoneel of het verbeteren van ventilatie in zorginstellingen geen nadruk is gelegd. Daar heb ik mijn twijfels bij als wetenschapper. Ik stel dan de vraag waarom de maatregelen die genomen worden, de groep treffen die geen risico lopen.
Het tweede dat mij opvalt is dat er door de regering met onze cijfers niets wordt gedaan. Wij houden alles bij op basis van de cijfers van het CBS en publiceren dit elke week. De cijfers van de GGD en het RIVM, waarop de regering haar beleid baseert, kloppen meestal niet; ze lopen achter of zijn verkeerd geteld. Als wetenschapper kan men daar helemaal niets mee. Als men als regering gebruik maakt van dergelijke cijfers, lijkt mij dat niet verstandig.
Vervolgens observeer ik ook dat er gewerkt wordt met het begrip "besmettingen", terwijl dat mijns inziens niet zoveel zegt, omdat niet duidelijk wordt wat de gevolgen van een "besmetting" zijn.
Het is mijn overtuiging dat wanneer men alle maatregelen voor de leeftijdscategorie 0-65 jaas los zou laten, er met het totale sterftecijfer niets zou gebeuren.

Het is mij als wetenschapper op basis van deze cijfers niet duidelijk hoe de maatregelen gerelateerd dienen te worden aan de aard van het vraagstuk.

Ik zal al snel als strateeg dat er een discrepantie is tussen de feiten en de maatregelen. Die discrepantie heb ik geclassificeerd als het eerder genoemde vacuüm waarin we ons bevinden tussen de ene maatschappijvorm en de andere. Bij elke revolutie of maatschappijverandering in het verleden is er sprake geweest van een zogenaamde lont in het kruitvat. Op deze manier zie ik de coronacrisis ook. Er was daarvoor al sprake van een onrustige periode (gele hesjes etc). Als men gaat van de ene naar de andere maatschappijvorm, zijn er altijd partijen die opportunistisch gebruik maken van de maatschappelijke onrust. Dit noem ik "politiek ondernemerschap."
Maatschappelijke onrust ontstaat doordat bepaalde zaken van fundamenteel belang veranderen. Op dit moment zijn dat de volgende zaken:

- de macht verschuift naar techbedrijven, financiële instellingen en farmaceutische bedrijven. Deze bedrijven worden zo langzamerhand machtiger dan landen. Dat betekent dat de machtsverhoudingen tussen bedrijven en landen veranderen. Vroeger dienden bedrijven zich te houden aan de wetten van hun vestigingsland. Nu zijn bedrijven zo groot dat dit niet meer het geval is.

- grote politieke vraagstukken overstijgen het land. Zaken als klimaatverandering en de coronacrisis kunnen niet binnen landen zelf worden opgelost. Het strategisch speelveld bestaat uit grote bedrijven en non-government organisations (NGOs) die werken op wereldschaal. De relatie tussen landen en bedrijven is veranderd, evenals de relatie tussen de landen en de NGOs. Het gevolg hiervan is dat regeringen klem komen te zitten tussen hun eigen bevolking en de grote bedrijven en NGOs.

Er zijn twee mogelijke scenarios:

1. De grote bedrijven en de NGOs en de Verenigde Naties gaan het beleid bepalen. Dit scenario noem ik de *Elite Reset*. Dit verwijst naar het oude feodale stelsel waarin de macht in handen was van een elite, en het verwijst naar een initiatief van het World Economic Forum (WEF) genaamd *The Great Reset.* Dit kan verklaren waarom het beleid ten aanzien van de huidige gezondheidscrisis in verschillende landen sterk op elkaar lijkt.
   Hoe groter een probleem, des te groter de noodzaak van internationale coördinatie.
   Grote bedrijven en NGOs zijn geen democratieën. Een bedrijf streeft altijd zijn eigen belang na. Op wereldschaal is er dus geen sprake van democratie. Er is geen feedback mechanisme. Wanneer bedrijven of NGOs iets verkeerd doen, is er geen directe manier voor de bevolking om hen te corrigeren. Ik constateer dat de maatregelen niet zozeer te relateren zijn aan de aard van het coronavraagstuk, maar begrepen moeten worden in een andere context.
2. Er wordt gekozen voor een andere vorm van politiek, waarbij de macht in handen is van de burger. Er is op dit moment geen mechanisme voor de burgers om hun belangen direct vertegenwoordigd te zien.

Het is in de geschiedenis altijd zo geweest dat wanneer er sprake is van een te groot verschil tussen de bevolking en de elite, er maatschappelijke onrust ontstaat. Dit zie ik nu ook ontstaan. Al een aantal jaar zie ik de macht verschuiven naar grote bedrijven en NGOs. Tenzij burgers zich verenigen op internationaal niveau, bewegen wij ons in de richting van scenario 1. Ik zie daar talloze signalen voor. COVID-19 is geen gezondheidsvraagstuk, maar moet begrepen worden in politieke context. Wanneer mensen niet mogen demonstreren en niet mogen zeggen wat hun mening is, zijn dat signalen van een andere maatschappijvorm. Dat is het kruispunt waarop wij nu staan.

We moeten een manier vinden om een betere wereld te maken. Dat zullen we moeten doen in samenwerking met de grote bedrijven, de NGOs, en nationale regeringen. Ik hoop daar een bijdrage aan te kunnen leveren.

Leiderdorp
28 november 2020

Voorgelezen en ondertekend,

……. …….

Bob de Wit Drs. Pedro Kuit